

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τα νομοσχέδια «Ο περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και «Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος

Ξένια Κωνσταντίνου

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Πάνικος Λεωνίδου

Ευανθία Σάββα

Παύλος Μυλωνάς

Γιώργος Κάρουλλας

Μαρίνος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Φεβρουαρίου και στις 8, 22 και 29 Μαρτίου 2021. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες, καθώς και εκπρόσωποι του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου.

Σκοπός των νομοσχεδίων είναι η θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη ρύθμιση της έκδοσης ηλεκτρονικής ταυτότητας στη Δημοκρατία βάσει των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23^{ης} Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (εφεξής καλούμενου ως «Κανονισμός eIDAS»).

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε τα εν λόγω νομοσχέδια κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που προκύπτουν από τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, καθώς και λόγω έλλειψης χρόνου προς ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας συζήτησης, σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον κανονισμό της Βουλής, ενόψει της διακοπής των εργασιών της Βουλής για τις επερχόμενες βουλευτικές εκλογές.

Σημειώνεται επίσης ότι τα υπό εξέταση νομοσχέδια κατατέθηκαν στη Βουλή μαζί με τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται «Οι περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά (Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης) Κανονισμοί του 2021», οι οποίοι μελετήθηκαν ταυτόχρονα από την επιτροπή. Ωστόσο, για καθαρά νομικούς λόγους και ειδικότερα για σκοπούς παροχής σχετικής εξουσιοδότησης έκδοσης των υπό αναφορά κανονισμών με βάση τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου κρίνεται σκόπιμο όπως οι εν λόγω κανονισμοί τεθούν ενώπιον της ολομέλειας του σώματος σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού προηγηθεί η ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμους.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά Νόμου, ώστε να εισαχθούν σε αυτόν ρυθμίσεις όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας στη Δημοκρατία.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας από εξουσιοδοτημένους παρόχους των εν λόγω υπηρεσιών και το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στις εν λόγω υπηρεσίες μέσω ενός διαλειτουργικού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης.
2. Οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις της αρμόδιας αρχής, ήτοι του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής.
3. Η κοινοποίηση από την αρμόδια αρχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης που εφαρμόζονται.
4. Η υποχρέωση κατάρτισης και τήρησης Μητρώου Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Ταυτότητας, στο οποίο θα καταχωρίζονται οι εξουσιοδοτημένοι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας.
5. Η ποινική ευθύνη των νομικών προσώπων και των αξιωματούχων τους για τη διάπραξη των αδικημάτων τα οποία καθορίζονται στην υπό τροποποίηση με το εν λόγω νομοσχέδιο βασική νομοθεσία.
6. Η υποχρέωση δημοσιοποίησης από την αρμόδια αρχή τυχόν επιβληθέντος διοικητικού προστίμου ή άλλης διοικητικής κύρωσης στον διαδικτυακό της τόπο.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου, ώστε να εισαχθούν σε αυτόν ρυθμίσεις για την έκδοση, ανανέωση, αναστολή και ανάκληση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων στη Δημοκρατία.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του δεύτερου νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η ακολουθητέα διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης και ανανέωσης της ηλεκτρονικής ταυτότητας.
2. Η υποχρέωση του κατόχου της ηλεκτρονικής ταυτότητας για ασφαλή φύλαξή της.

3. Οι περιπτώσεις κατά τις οποίες θα αναστέλλεται η ισχύς της ηλεκτρονικής ταυτότητας και οι περιπτώσεις ανάκλησής της.
4. Η δυνατότητα επιβολής διοικητικού προστίμου από τον διευθυντή του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης σε πρόσωπο το οποίο παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου.
5. Η ποινικοποίηση πράξεων ή παραλείψεων που σχετίζονται με την απόκτηση, κατοχή και χρήση ηλεκτρονικής ταυτότητας.
6. Η δυνατότητα έκδοσης διαταγμάτων από τον Υπουργό Εσωτερικών αναφορικά με τον καθορισμό των τελών που θα καταβάλλονται για τους σκοπούς του προτεινόμενου νόμου, των διαδικασιών που θα ακολουθούνται όσον αφορά την έκδοση, ανανέωση, αναστολή ή ανάκληση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων, των τεχνικών προδιαγραφών των πιστοποιητικών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, καθώς και του τρόπου και των μέσων διασύνδεσης των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας με το σύστημα αρχείου πληθυσμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες για τον εκσυγχρονισμό των μέσων ταυτοποίησης των πολιτών της Δημοκρατίας, με την εισαγωγή της ηλεκτρονικής ταυτότητας στη βάση των προτύπων που τίθενται από τον Κανονισμό eIDAS, καθώς και για την επίτευξη ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά την εξουσιοδότηση νομικών προσώπων για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας, ήτοι την έκδοση και διαχείριση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων στη Δημοκρατία.

Περαιτέρω, ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής δήλωσε ότι η εκπόνηση και εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει τις βασικές αρχές που διέπουν την έκδοση ηλεκτρονικής ταυτότητας στη

Δημοκρατία, κρίνεται ιδιαίτερα επωφελής για το κράτος, την οικονομία και την κοινωνία. Ειδικότερα, όπως ο ίδιος ανέφερε, το υπό αναφορά σχέδιο αποτελεί ορόσημο στην πορεία εφαρμογής της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και αναμένεται ότι θα επιφέρει εξοικονόμηση πόρων, απλοποίηση διαδικασιών, αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων νόμων και επισήμανε ότι τα τραπεζικά ιδρύματα θα προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τις πρόνοιές τους.

Στο στάδιο της μελέτης των νομοσχεδίων η επιτροπή επικεντρώθηκε στη συζήτηση ορισμένων ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων και συναφώς ζητήθηκαν από τους κυβερνητικούς αρμοδίους πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις.

Συγκεκριμένα, τα ζητήματα τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο εκτενέστερης συζήτησης από την επιτροπή εντοπίζονται στα ακόλουθα:

1. Στην προβλεπόμενη δυνατότητα τερματισμού της χορηγηθείσας από την αρμόδια αρχή εξουσιοδότησης σε πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας, χωρίς να προβλέπεται ταυτόχρονα η δυνατότητα άσκησης από τον εν λόγω πάροχο του δικαιώματος ακρόασής του.
2. Στις ασφαλιστικές δικλίδες που πρέπει να περιληφθούν στο προτεινόμενο νομοθετικό πλαίσιο προς αποφυγή ενδεχόμενης κατάχρησης στην εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων και διαρροής ή αθέμιτης χρήσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

των πολιτών, τα οποία θα υπόκεινται σε επεξεργασία από τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας.

3. Στις ποινές που δύναται να επιβληθούν, σε περίπτωση παραβίασης των προνοιών του προτεινόμενου νομοθετικού πλαισίου και συγκεκριμένα σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εξουσιοδοτημένο πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας.

Με βάση τα πιο πάνω, σε μεταγενέστερο στάδιο, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, σε συνεννόηση με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, υπέβαλε ενώπιον της επιτροπής αναθεωρημένο κείμενο του πρώτου νομοσχεδίου, το οποίο διαλαμβάνει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Παροχή σε εξουσιοδοτημένο πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας δικαιώματος άσκησης ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Οικονομικών, σε περίπτωση τερματισμού της εξουσιοδότησης που του χορηγήθηκε από την αρμόδια αρχή.
2. Αύξηση των επιβαλλόμενων ποινών, σε περίπτωση διάπραξης αδικημάτων σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό τροποποίηση με το εν λόγω νομοσχέδιο βασικής νομοθεσίας.

Επιπροσθέτως, η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να επιφέρει στο αναθεωρημένο κείμενο του πρώτου νομοσχεδίου περαιτέρω τροποποιήσεις, ώστε να εισαχθούν στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία πρόνοιες για ποινικοποίηση της απόκτησης εξουσιοδότησης παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας με ψευδείς δηλώσεις ή με οποιονδήποτε άλλο παράνομο ή αντικανονικό τρόπο, καθώς και της παραβίασης ασφαλείας ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Πέραν των πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε να επιφέρει στα κείμενα των νομοσχεδίων επιμέρους τροποποιήσεις και βελτιωτικές αλλαγές, με τη σύμφωνη γνώμη

της εκπροσώπου της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων όπως αυτά έχουν αναθεωρηθεί σύμφωνα με τα προαναφερθέντα και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως «Ο περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά, (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021» και «Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021», αντίστοιχα.

30 Μαρτίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.187-2020, 23.01.061.188-2020

ΔΠ/ΧΑ/ΝΧ